SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljà tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 262. **V Ljubljani,** v četrtek 14. novembra 1889. **Letnik XVII.**

Deželni zbor kranjski.

(Deseta seja dné 8. novembra.)

(Konec.)

Cestni odbor krški poprosil je z vlogo z dné 2. februarija 1889, naj bi se mu odpisalo 600 gld. deželnega posojila, kateri bi bil imel vrniti v letu 1888.

Upravni odsek je mnenja, da se take prošnje, kakor tudi prošnje, da bi se plačilni obroki pri deželnih posojilih prenašali in podaljšali, prevečkrat ponavljajo.

S tem se cestni odbori zazibljejo nekako v vero, da deželna posojila prav za prav niso resna posojila, ker jih ali ni treba poplačati, ali pa se lahko od leta do leta prekladajo.

V interesu pametnega gospodarstva pri okrajnih cestnih zastopih in v interesu dežele, ki ima na takih posojilih izdanih več kakor 30.000 gld., bi se priporočalo, da bi se nasproti zgorej omenjenim prošnjam ostreje postopalo.

Da bi se cestni odbori polagoma privadili na plačevanja, priporočalo bi se, plačilne obroke le takrat podaljšati, če bi se vsaj kaka primerna svota na račun plačala.

Zaradi tega predlaga upravni odsek:

3. Visoki deželni zbor naj cestni okraj krški z odobravanjem v vednost vzame ter ob jednem sklene sledečo resolucijo:

„Cestnim odborom izplačana posojila naj se, če ni izkazana skrajna sila in potreba, nikdar ne odpišejo; prošnjam cestnih odborov za podaljšanje plačilnih obrokov gledé teh posojil naj se ugodi le takrat, če je v resnici izkazano, da cestni odbor ne more ničesa plačati; tudi naj se vpelje načelo, da naj deželni odbor dovoli podaljšanje obrokov kolikor mogoče le takrat, če se je vsaj nekaj na račun zapadlega obroka plačalo. — Obvelja.

Istotako se predlaga, da se sprejme z odobravanjem v vednost marg. št. 14., 15., 16. in 17.

Več ali manj obsezajo administrativne zadeve in upravni odsek se ne more na drugo sklicevati, nego na to, kar poroča deželni odbor.

Upravni odsek predlaga:

„4. Visoki deželni zbor naj cestna okraja Idrija in Lož z odobravanjem v vednost vzame. — Obvelja.

Marginalne številke 18., 19., 20. in 21. tičejo se cestnega okraja ljubljanske okolice; št. 22. pa cestnega okraja litijskega.

Oba okraja imela sta veliko nezgode.

V prvem je besniško in lipoglavsko dolino razdrla povodenj; v drugem pa se je pri Zagorju zemlja vdrla in tudi okrajno cesto v veliko nevarnost postavila.

Deželni odbor je v obeh okrajih storil, kar mu je bilo mogoče.

Zaradi tega se predlaga:

„5. Visoki deželni zbor naj marg. št. 18., 19., 20., 21. in 22. na znanje sprejeti blagovoli in naj posebno tudi odobri, da se je v popravo okrajne ceste v Besnici po deželnem odboru izplačala podpora 1000 gld. — Obvelja.

Istotako se predlaga, ker nima upravni odsek ničesa dostavljati:

„6. Visoki deželni zbor naj cestne okraje Logatec, Metlika in Mokronog z odobravanjem v vednost sprejme.“ — Obvelja.

Istotako se predlaga:

„7. Visoki deželni zbor naj cestne okraje Vrhnika, Radeče in Radovljica z odobravanjem v vednost vzame.“ — Obvelja.

Marg. št. 36,, 37., 38., 39., 40. in 41. pečajo se z zadevami cestnega okraja ribniškega.

Ker je deželni odbor vse potrebno ukrenil, da se je vredilo gospodarstvo tega cestnega odbora, predlaga se:

„8. Visoki deželni zbor naj ribniški cestni okraj z odobravanjem v vednost vzame.“ — Obvelja.

Marg. št. 42. in 43. tičete se cestnega okraja novomeškega.

Tudi letos se je zgodilo, dasi je že v lanskem zasedanji deželni zbor obžaloval neredno poslovanje tega cestnega odbora. Tudi sedaj se je pobirala manjša priklada, nego je deželni odbor določil.

Zaradi tega se predlaga:

„9. Visoki deželni zbor naj marg. št. 42. in 43. z odobravanjem v vednost vzame in se izreče, da v prihodnje pričakuje, da bo cestni odbor strogo pazil na to, da se pobira ravno tista priklada, kakor jo je določil deželni odbor.“ — Obvelja.

Ker nima upravni odsek k poročilu deželnega odbora ničesa dostaviti, predlaga se:

„10. Visoki deželni zbor naj cestni okraj žužemperški, senožeški in zatiški z odobravanjem v vednost vzame.“ — Obvelja.

Iz istega razloga se predlaga:

„11. Visoki deželni zbor naj cestni okraj trebanjski in črnomaljski z odobravanjem v vednost vzame.“ — Obvelja.

Marg. št. 57. in 58. tičete se troškov turjaške in grosupeljske ceste.

Upravni odsek predlaga:

„12. Visoki deželni zbor naj marg. št. 57. in 58. z odobravanjem v vednost vzame.“ — Obvelja.

Marg. št. 59. peča se o troških ceste čez Kopačnico.

Ta cesta zidala se je bolj iz strategičnih razlogov, nego iz razlogov prometa in njegovih potreb.

Ali kakor so razmere sedaj, nima ta cesta prav nikakega pomena, ne za promet, ne za vojno, če bi se slučajno v te kraje zanesla.

Cesta, v kolikor jo je na kranjski strani, je vzorno izdelana in je sposobna za vsak promet.

Vendar se malokdaj na njej kak voz prikaže to pa zaradi tega, ker se cesta, kakor hitro se prekorači deželna granica, v pravo poljsko pot premeni.

Tista proga te ceste, ki vodi od deželne naše meje naprej, ni nikdar posuta.

LISTEK.

Pripovedke za narod.

Spisal Lev Tolstoj, prevèl M. V.

Dva starca.

VII.

Elisej je prehodil pet vrst, jelo se je daniti. Sédel je pod drevo, razvezal vrečo, jel šteti. Seštel je, ostalo mu je 17 rubljev 20 kopejk denarja. „No, misli si, s tem ne prideš za morje. A v božje ime prositi bilo bi greh, Kum Efim pojde sam in postavi svečico i zá-me. A na meni, kazno je, ostane obljuba do smrti. Oprosti Bog — Bog milostivi, potrpi.“

Elisej vstane, oprtí vrečo in se vrne. Sela se je ognil, da bi ga ljudje ne videli. In skoro je Elisej prišel domov. Doslej je šel težko, čez svoje moči je hitel za Efimom, a nazaj je šel zlahka, trudnosti ni čutil. Ide igraje, maha s palčico, po 70 vrst prehodi na dan.

Prišel je Elisej domov. Domači so bili prišli že s polja. Obradovali so se ga. Jeli so izpraševati: kako in kaj, čemu se je ločil od tovariša, vrnil se. Elisej ni na drobno razkladal. „Bog mi ni dal, odgovorí, potratil sem spotoma denar, ločil se od tovariša. Pa nisem šel. Oprostite radi Krista.“ In oddal je starki ostale novce. Povprašal je Elisej po domačih delih: vse dobro, vse so podelali, kvare ni v gospodarstvu in vsi živé v miru in soglasji.

Ta dan izvedeli so i Efimovi, da se je vrnil Elisej, prišli izpraševat po svojem gospodarji. Tudi njim povedal je Elisej to, kar domačim. — „Vaš gospodar, reče, je bil zdrav, razšla sva se tri dni pred Petrovim dnem; hotel sem ga dohiteti, a primerilo se mi je, da sem potrošil novce in ker nisem imel s čim iti, vrnil sem se.“

Narod se je začudil: kako je to, da je takov umen človek tako nespametno ravnal — šel je, pa ne do cilja — le denarje je zatrošil. Začudili so se in pozabili.

Pozabil je i Elisej. Poprijel se je dela: pripravil je s sinom drv na zimo, omlatil z ženskami žito, pokril skedenj, oddal 10 uljev z roji vred sosedu. Starka je hotela utajiti, koliko rojev je bilo od prodanih uljev, a Elisej je vse sam vedel, kateri so rojili in kateri niso, ter jih je dal sosedu mesto deset — sedemnajst. Elisej je vse del v red, poslal sina delat za plačo, a sam je začel na zimo opanke plesti in ulje zbijati.

VIII.

Ves ta dan, ko je ostal Elisej v koči pri bolnih ljudeh, čakal je Efim tovariša. Odšel je bil nedaleč ter sédel. Čakal je, čakal, zaspal, vzbudil se, še posedel — ni tovariša. Napenjal je oči, da bi zagledal. Solnce je že zašlo za drevo — Eliseja ni. — „Ali je prošel mimo mene, misli si, ali pa ga je kdo odpeljal, ni me zapazil, ko sem spal. Pa kako bi me ne bil videl? V stepi je daleč vidno. Ako grem nazaj, bo še slabše, morda gré on naprej, zgrešiva se.“ Prišel je v selo, poprosil čuvaja, da bi ga, ako pride takov in takov starec, privel k njemu v kočo. Eliseja na noč ni bilo tja. Efim je potoval dalje, izpraševal povsodi — če so videli plešastega starca. Nihče ga ni videl. Efim se je čudil ter sam potoval dalje. Snideva se, misli si, ali v Odesi ali pa na ladiji — ter je nehal misliti o njem.

Na poti sešel se je z nekim tujcem. Tujec imel je čapko, bil je v dolgi suknji, imel je dolge lase, bil je že i na Atonu ter gré sedaj že v drugo v Jeruzalem. Dobila sta se na prenočišči, razgovorila se ter šla skupaj.

Prišla sta srečno do Odese. Tri dni sta čakala ladije. Božjepotnikov se je bilo mnogo sčakalo. Bili so iz raznih stranij. Znova je Efim povpraševal po Eliseji — nihče ga ni videl.

Sopotnik je Efima naučil, kako bi se brez de-

Posestniki, ki trebijo svoje laze po bregovih na okrog, znašajo iztrebljeno kamenje in drugo plažo na to cesto.

To pa je tudi edino posuvanje, katero poznaje Goričani gledé te ceste.

Kako se bodo po njej vozili vojni vozovi, mi je čisto neumljivo, in prav čudno se mi vidi, da vojna uprava ne poseže vmes.

Upravni odsek predlaga:

„13. Visoki deželni zbor naj marg. št. 59. z odobravanjem v vednost vzame, vendar pa z dostavkom, da se ima deželni odbor obrniti do deželnega odbora v Gorici ter ga znova opozarjati na velike nedostatke cestne proge, ki veže kopačniško cesto od deželne kranjske meje naprej in pa goriško vas Cirkno.“ — Obvelja.

Marg. št. 60. peča se z občinsko cesto z Golega do Studenca.

Za to cesto dala je dožela podpore 1000 gld. in gospod grof Leon Turjaški 600 gld. 90 kr.

Po vsi pravici je torej deželni odbor na prošnjo občine Želimlje odklonil vsak daljši prispevek za to občinsko cesto.

Upravni odsek torej predlaga:

„14. Visoki deželni zbor naj marg. št. 60. z odobravanjem v vednost vzame ter ob jednem zahvalo izreče gospodu grofu Leonu Turjaškemu za zgoraj omenjeno podporo, katero je naklonil občini želimeljski.“ — Obvelja.

Dalje se predlaga:

„15. Visoki deželni zbor naj marg. št. 61., 62., 63., 64., 65., 66., 67., 68., 69. in 70. z odobravanjem v vednost vzame.“

Marg. št. 71. tiče se dovozne ceste h kolodvoru v Medvodah.

Ta cesta se je napravila po vestnem raziskavanju na lici mesta.

Iz aktov je popolnoma razvidno, da je bila naprava te ceste potrebna.

Upravni odsek zaradi tega predlaga:

„16. Visoki deželni zbor naj marg. št. 71. na znanje vzame in odobri napravo dovozne ceste h kolodvoru v Medvodah.“ — Obvelja.

Marg. št. 72. obseza izkaz okrajnih cestnih zakladov za leto 1888.

Gledé teh izkazov nima upravni odsek drugega omenjati, nego to, da se je pri izkazu o prejemkih gledé okraja senožeškega vrinila neka pomota.

V sedmi rubriki se namreč trdi, da se je iztirjalo glob 462 gld., kar bi bilo vsekako ogromno veliko. Iz aktov pa se razvidi, da se je ta znesek po pomoti vpisal v to rubriko.

Znesek 462 gld. vzel se je iz mitniških dohodkov ter se je ž njim poplačal zapadli obrok deželnega posojila.

Upravni odsek torej predlaga:

„17. Visoki deželni zbor naj marg. št. 72. na znanje vzame.“ — Obvelja.

Marg. št. 73., 74. in 75. tičejo se železniških zgradeb.

Upravni odsek nima poročilu deželnega odbora ničesa dostavljati ter predlaga:

„18. Visoki deželni zbor naj marg. št. 73., 74. in 75. na znanje vzame in odobri.“ — Obvelja.

Poslanec Kersnik poroča v imenu upravnega odseka o uvrstitvi občinske ceste iz Preloga čez Domžale v Rodico k državni cesti med okrajne ceste, ter nasvetuje, naj se prošnja v rešitev izroči deželnemu odboru, ki naj potrebne ukrene, ko bode železnica v Kamnik dogotovljena. — Obvelja.

Dalje poroča poslanec Kersnik v imenu upravno-gospodarskega odseka o prošnji občine Teplice, da se izpelje deželna cesta čez zdravišče topliško, in o prošnji okrajno-cestnega odbora v Velikih Laščah, da se sprejme cesta Velike Lašče-Bloke mej deželne ceste. Poročevalec nasvetuje z ozirom na novo cestno postavo, naj se deželnemu odboru naroča, da preiskuje vzroke in poroča v prihodnjem zasedanji.

Gledé prošnje občine topliške se oglasi poslanec Pfeifer, rekoč:

„Prošnja topliške občine meri na to, da topliško zdravišče pride v zvezo deželne ceste, tako, da ne bi na strani ostalo in oddaljeno od navadnega prometa.

Znano je, da ima kranjska dežela edino to zdravilno kopel, katera že od nekdaj zaradi svoje zdravilne moči daleč po svetu slovi.

Da se obisk tega zdravišča pomnoži, treba, da so prometne zveze posebno gledé voznikov, popotnikov in bolnikov, ki iščejo tam pomoči, kolikor mogoče, ugodne.

Vsaj vsi dobro znamo, da obilni obisk zdravišč tudi koristno vpliva na celi okraj, ki je tako srečen, da ima tak naravni zaklad, ker denar, ki ga prinesó obiskovalci, ne ostane v posameznem žepu, ampak se razdeli med posestnike, obrtnike in trgovce dotičnega okraja, ki najdejo ravno v takem zdravišču trg za svoje blago in pridelke.

Tedaj gorko priporočam, da deželni odbor vse stori za Toplice, kar je le mogoče.“

S tem je bil dnevni red končan in seja zaključena.

Šolska debata

v deželnem zboru dne 5. novembra.

(Dalje.)

Poslanec Stegnar:

Potrebščina za šolstvo narašča od leta do leta poprek po 9—10.000 gl. Za leto 1890 je v proračunu normalno-šolskega zaklada izkazanih 296.133 gl. 66 kr.

Ne gledé na vsakoletni prihranek bližamo se skoro 300.000 gold.

Ako primerjamo v 46. prilogi na 16. strani deželnega proračuna navedenih XIII naslovov gledé vstavljenih svot, vidimo, da je poleg troškov za dobrodelne naprave v znesku 192.993 gl. 10 kr. potrebščina, oziroma primanjkljaj za šolstvo največji.

Tu je izkazana vsota 172.250 gld.

Po proračunu „normalno-šolskega zaklada“ pa znaša faktična potrebščina z ozirom na popravke finančnega odseka 294.280 gold. 66 kr. Te številke govoré dovolj jasno, da je šola najdražja naprava v deželi in da nosijo davkoplačevalci jako občutljivo breme zaradi šole.

Ni čuda, da se visoka sbornica vsile tem ogromnim izdatkom plašno ozira na finančne posledice razvijajočega se šolstva in da se boji vseh takih prenaredb, katere provzročujejo veliko premembo dotičnega proračuna.

V najtesnejši zvezi z deželnimi troški za šolstvo pa so narodne kulturne razmere in baš oni za našo siromašno deželo jako velik izdatek je lep dokaz, da nočemo zaostajati za drugimi napredujočimi narodi, da nam je blagor naroda iskreno pri srci in da radi pokladamo obile dari na žrtvenik omike in prosvete.

Umeje se, da tudi željno gledamo na sad svoje požrtvovalnosti in da se večkrat vprašujemo, kakor mora to skrben in previden gospodar storiti, ali smo se kaj približali sreči in blagostanju, ki sta izvor dobro vrejenemu šolstvu?

V mnogih slučajih doni nam povoljen odgovor na uho, a nasprotno nas večkrat užalosti tudi britko prepričanje, da se nam lepe nade ne izpolnujejo.

Kakor nobena stvar na svetu ni popolna, tako bi bilo veliko čudo, ko bi naše šolstvo bilo vže dovršeno, ko bi bilo vže doseglo svoj idealni smoter.

To priznavajoč, smatramo za svojo dolžnost, da združujemo, da uporabljamo vse svoje moči v dosego popolnosti. V to nas sili naša narodna čast, to nam narekava ljubezen do domovine, naš narodni ponos in obstanek, to zahteva odgovornost proti našim potomcem. Ako pa se hočemo bližati popolnosti, ne smemo se oklepati samo onih sredstev, ki nas vodijo naravnost k idealu; treba nam je iskati in spoznavati tudi ovire, to je one momente, ki branijo, da naša prizadevanja ostajajo vedno še daleč odmaknjena od vzvišenega cilja.

Razkrivati in celiti nam je hibe in rane na telesu, kojega organizacija ne pospešuje naših teženj, našega poganjanja za boljšo bodočnost.

Rekel sem, da naše ljudsko šolstvo ni še povsem tako vrejeno, da bi bilo v soglasji z narodnimi potrebami našimi; ni še táko, kakoršno bi lahko bilo in bi moralo biti.

Pa prezrimo za zdaj nedostatke osnovnega našega šolstva, na čegar zboljšanju dela neprenehoma obilo pridnih rok, obilo skušenih in zvedenih mož z bistrim razumom in živim zanimanjem, dà, reči smem, z veliko navdušenostjo.

Obrnimo se pa na naše srednje šolstvo, osobito na našo realko.

Osnova srednje-šolskih závodov je sicer samostojna.

Pouku in odgoji je tu že odločena posebna mér. Splošna načela za ljudsko izobraženje morajo se umakniti naredbam v svrho strokovne omike.

Na videz je sicer vez med ljudsko in srednjo šolo pretrgana.

Šolanje stopi v nov stadij; a kdo more trditi, da se to šolanje ne naslanja na ljudsko šolo? Mar se ne zida ondi naprej, kjer je ljudska šola nehala?

Smoter ljudske šole ni edino ta, da se mladina v elementarnih vednostih pouči, marveč pripraviti jo je tudi za srednja učilišča. To pripravljanje se tudi vestno izvršuje, in ako je ocenjujemo z narodno-pedagogijskega stališča in z ozirom na večinoma ugodne sprejemne izpite, moramo pritrditi, da je povoljno. — Gledé na učno osnovo in na učni jezik, v katerem se skoro vsi predmeti predavajo, pa moramo priznati, da ali pripravljanje ni zadostno, ali pa učna vredba na srednjem učilišču ne odgovarja našim deželnim razmeram.

Kje je torej napaka?

Mislim, da pri ljudski šoli je ni, kajti ona sloni na oni podlagi, ki jo ves omikani svet z najslavnejšimi pedagogi vred smatra za jedino pravo, to je na narodni podlagi.

Nedostatek je torej pri srednjem učilišču, pri realki, ki se mora v potu svojega obraza truditi, da s pomočjo nemščine, v kateri učenci več let niso dovolj utrjeni, doseže isti učni smoter, kakor z učenci nemške narodnosti.

Učni vspehi na realki so vzlic jezikovim težavam še dokaj povoljni, ker po izkazu šolskega ravnateljstva tri četrtinke vseh učencev dobro napredujejo in samo četrtina propade.

To je vsekako častno za šolo in učiteljstvo; a nihče menda ne bode oporekal, da bi se napredek kvantitativno in kvalitativno še zboljšal, ko bi

---

narja prepeljal na ladiji, toda Efim Tarasič ga ni poslušal. — „Jaz dadem raje denar — reče — zato sem ga vzel seboj.“ Plačal je 40 srebrnih rubljev za vožnjo tja in obratno, nakupil si kruha in polenovke na pot. Ladija se je spustila, prepeljali so nánjo božjepotnike, prisédel je i Efim Tarasič s tujcem. Vzdignili so sidra, odrinili, popluli po morji. Ves dan so srečno pluli; na večer vstal je veter, začel je dež liti, gugati, zalivati ladijo. Narod se je prestrašil, ženske so začele večati, a tudi možki, kateri so bili bolj plahi, začeli so begati po ladiji — iskati mesta. Tudi Efima se je polastil strah, dasi ni hotel pokazati; kamor je bil sédel prišedši na palubo zajedno s tambovskimi starci, tam je sedel vso noč in ves drugi dan; držali so svoje vreče in niso nič govorili. Tretji dan je utihnilo. Peti dan so pristali k Carjemu Gradu. Nekateri potniki so stopili na breg, šli gledat cerkev Sofije-Modrosti, kjer sedaj vladajo Turki; Tarasič se ni izkrcal, presedel je ves čas na ladiji. Stali so jeden dan; potem so zopet pluli po morji. Ustavili so se še v mestu Smirni, v Aleksandriji ter so srečno dopluli do mesta Jafe. V Jafi izstopijo vsi bogomolci: do Jeruzalema je še 50 vrst pešhodá. Tudi pri izstopu navžil se je narod strahú: ladija je visoka, a z ladije sujejo doli v čolne narod, a čolni se zibljejo, tega, glej, porinili so celó ne v čoln, temveč zraven; dva človeka so zmočili, vsi drugi pa so se srečno izkrcali.

Izkrcavši se, šli so peš; četrti dan prišli so v Jeruzalem. Ustavila sta se pred mestom, na ruskem podvoru, dala podpisati biljete, obedovala, šla s potnikom v sveto mesto. K samemu grobu Gospodovemu še nista mogla iti. Najprvo sta šla k jutranji maši v patrijarški samostan, tam sta malo pomolila, postavila sveči. Ogledala sta si od zvunaj cerkev Vskresenja, kjer je grob Gospodov. Vsa cerkev je tako obkrožena, da je ni videti vse. Prvi dan obiskala sta svetišče Marije Egipške, kjer se je ona spasavala. Postavila sta sveči, odslužila zahvalnico. Po slovesni maši hotela sta dospeti do groba Gospodovega, pa sta zakasnela. Šla sta v monastir Abrahamov. Videla sta Savekov vrt, kraj, kjer je hotel Abraham sina zaklati Bogu. Potem sta šla na kraj, kjer se je Kristus javil Mariji Magdaleni, in v cerkev Jakoba, brata Gospodovega. Vse kraje razlagal je tujec, razven tega je pripovedoval, koliko denarja treba kje dati in kje postaviti sveče. Vrnila sta se potem zopet na podvorje in ko sta se pripravila, da bosta legla spat, planil je tujec, začel svojo obleko preiskavati. — „Izmaknil mi je nekdo listnico z denarjem, reče — 23 rubljev je bilo: dve desetrubljevki in trije drobnega denarja.“ Tujec je tožil, tožil, a kaj storiti — legla sta spat.

gojenci v boji z jezikom ne omahovali, in ako bi toliko predmetov ne bilo nemških.

Še drugo dobro stran bi imela prenaredba učnega načrta, v katerem bi slovenščini bilo vsaj še nekoliko ur odkazanih.

Naval slovenske mladine v ljubljanski gimnazij, ki je pripisovati gotovo tudi temu, da ima slovenske paralelke, bi se nekoliko v drugo stran obrnil.

Pri normalnih razmerah in primerni pridnosti si upa vsak slovenski gimnazijec vspevati, ker ga nemščina ne bega.

Nasprotno pa stariši slovenskih otrok nimajo poguma vpisati jih v realko, ker jih straši v nji prevagujoča nemščina.

Gotovi propad in visoka učnina nikogar prav ne mikata, mladino všolati v tak zavod.

Zadnje leto je po statističnem izkazu ravnateljstva število učencev nekoliko povišalo se, kar je dobro znamenje.

Vseh Slovencev je bilo na tej šoli 145, Nemcev 134; eno leto prej, to je l. 1888, je bilo izkazanih po maternem jeziku 113 Slovencev in 117 Nemcev.

Obe narodnosti sta torej v približno enakem številu zastopani. Ali bi tu jednakopravna vredba šole v I., II. in III. razredu ne bila umestna? —

Nemcem je šolanje jako olajšano, ker se vsega učé v jeziku, ki ga že znajo; Slovenci pa se učé (razun veronauka in slovenščine) istotako vseh predmetov v nemščini, kakor Nemci, torej v jeziku, katerega ne znajo — vsaj toliko ne, da bi z istim pridom sledili pouku, kakor Nemci. Razsodbo o posledici prepuščam visoki zbornici!

Oglejmo si še števila učencev v nižjih razredih.

Leta 1889 je bilo

v I. b. razr. 55 Slovencev,
v I. a. „ 43 Nemcev,
v II. b „ 37 Slovencev,
v II. a. „ 26 Nemcev.

Iz didaktičnega ozira je ta razdelitev jako pametna in koristna, samo da bi se Slovenci še kakega drugega predmeta, zemljepisa ali prirodopisa učili v materinščini; gotovo bi to ne škodilo razvoju tega drazega zavoda in bi se še bolj splačevalo vzdrževati paralelke.

V III. razredu učenci niso več ločeni po narodnosti; v njem so spojeni Slovenci in Nemci.

Lansko leto je bilo v III. razredu 26 Slovencev in 21 Nemcev skupaj v jedni šolski sobi.

Dokler učna vredba ne dopušča delitve III. razreda, toliko časa nam je seveda potrpeti; pravično pa bi bilo, da bi se otvoril za 26 učencev istotako III. paralelni razred, kakor je bil za 26 Nemcev II. *a* razred potreben, ker vendar ni misliti, da bi Slovenci bili učno tvarino istotako prebavili, kakor Nemci. Naravno je torej, da v III. razredu slovenski otroci zastajajo za Nemcem, če tega tudi ni razvideti iz splošnega vspeha.

V tekočem šolskem letu je to razmerje še nekoliko poostreno, ker se je pomaknilo iz II. *b.* razreda menda 31 Slovencev v III. razred; poleg teh je pa vpisanih še 38 Nemcev in drugih; torej šteje III. razred vseh učencev skupaj 69.

Za 31 slovenskih učencev v III. razredu bi dosledno moral biti poseben paralelen razred, ako je obstajal za 26 nemških učencev l. 89., za 27 l. 88., in za 24 leta 85. nemški oddelek.

Ker je pa v tem razredu učni jezik v vseh predmetih zgolj nemški, seveda potem ni povoda, da bi ločili Slovence od Nemcev.

Iz vseh teh okoliščin bi sodil, da je času primerno, ako visoka zbornica tudi na to učilišče svojo pozornost obrne in sproži misel na pametno preustrojbo.

Za svojo osebo ne želim in tudi želja večine visoke zbornice gotovo ni, da bi se realka poslovenila, ker bi iz praktičnih ozirov in gledé na višje šole, na tehniko, to ne bilo pametno; a to, da učna vredba na tem zavodu drži vhod Slovencem nekoliko priprt in da je razmerno malo tako srečnih, skozi to sotesko preriti se, to je nedostatek, na kateri slavni zbor opozoriti se usojam. Zato naj bi se slovenščini odmerilo malo več prostora v nižjih razredih in ji tudi odkazalo pristojno mesto v III. razredu, ki naj bi se delil v nemški in slovenski oddelek.

Preverjen sem, da po dobri metodi, po kakoršni se vadijo na pr. gimnazijci svoje latinščine, bi se dosegli tudi v realki prav sijajni vspehi pri nemščini, tako da bi bil učenec vstopivši v IV. razred popolnoma vsposobljen samo nemškega nauka udeležiti se s pridom.

Kakor druga učilišča bodi tudi naša edina višja realka vsakemu pristopna. Naša želja je in mora biti, da se Slovencem na stežaj odpró duri v naša srednja učilišča, ki naj bodo kolikor možno obilemu številu učencev v korist.

Prepričani smo, da tudi visoka učna uprava že pri ustanovitvi zavodov goji trdno nadejo na trajen mnogobrojen obisk in tem raje vzdržuje tak zavod, čim številnejša je frekvenca. (Ta okoliščina nam tudi daje poroštvo, da gimnazij ljubljanski ne bode zadela enaka osoda, kakor kranjski.)

Istotako smo uverjeni, in mislim, da se ne motim trdeč, da tudi drugi faktorji, ki so k ustanovitvi zavoda pripomogli z znamenitimi denarnimi sredstvi, načeloma ne morejo biti proti temu, ako se oglaša mnogo mladine iz ljudske šole za vsprejem in da potem vstraja v svojih študijah na srednji šoli.

Dobro in obilo obiskovano učilišče je pa konečno tudi ponos učiteljstva in vselej je to dokaz veljavnosti, koristnosti in priljubljenosti njegove. In tákо odgojevališče naj bi bila naša višja realka.

S to željo sklepam in priporočam visoki zbornici naslednjo resolucijo:

Visoka zbornica naj sklene:

Z ozirom na tesno zvezo, katera obstoji med ljudskim šolstvom in srednjimi šolami, naroča se dež. odboru, naj pretehta vprašanje, ali se sedanja jezikovna vredba na ljubljanski c. kr. višji realki strinja z osnovo ljudskih šol in z dejanjskimi potrebami našega prebivalstva, ter naj o tem predmetu poroča in primerne nasvete stavi v bodočem zasedanji.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. novembra.

Notranje dežele.

Predvčeraj so se v ***Trstu*** vršile občinske volitve druge skupine. Prodrli so italijanski kandidatje, zoper katere slovanska stranka ni postavila protikandidatov. Izmed 369 volilnih opravičencev je došlo na volišče 135. Danes voli prva skupina. Gledé petih kandidatov je sklenjen kompromis, gledé sedmih bo pa hud boj mej Italijani in Slovani.

Mladočehi, katerim mnogokrat zmanjka dejanjskih dokazov in jim je vendar takó težko prepustiti drugim zadnjo besedo, osnovali so pred nekaterimi leti ilustrovani šaljivi (?) list „Šipy“ (puščice), ki nepretegoma prav takó, kakor naš „fini“ „Brus“, ostudno napada zaslužne češke prvake, ki niso prisegli na mladočeško zastavo. Številka z 11. dné t. m. je bila zaradi razžaljenja priznane cerkve zaplenjena. Z ukazom ces. namestnika je temu listu zaradi tega prepovedana nadrobna razprodaja po pražkih in sploh čeških trafikah.

Parlamentarni krogi govoré, da je grof Hohenwart pozval vodje desničarskih strank, naj mu pismeno izročé težnje svojih frakcij, da jih bo mogla vlada presoditi in se o njih izjaviti. Potem še le bo sklical konferencijo o združenju Hohenwartovega z Liechtensteinovim klubom. — Vlada bajè takoj po sestanku državnega zbora namerava vložiti načrt o davčnih preosnovah.

V ***Inomostu*** so predvčeraj slovesno otvorili anatomično poslopje. Navzoč je bil naučni minister Gautsch, kateremu je odposlanstvo mestnih očetov izročilo diplomo o častnem meščanstvu.

Vnanje države.

„Pol. Corr.“ pravi, da se mej ***Vatikanom*** in Rusijo sklenjena pogodba tiče imenovanja rednih škofov, mej tem treh naslovnih. Vatikanski krogi se nadejajo, da se bo z Rusijo doseglo popolno porazumljenje in da bo car odposlal v Rim stalnega svojega pooblaščenca pri Vatikanu. — Dné 11. t. m. se javlja iz Rima: Včeraj je šel Garibaldijev klub s črno „hudičevo“ zastavo in godbo proti Vatikanu, vendar ga je pa redarstvo še o pravem času zavrnilo. Drugi enaki poskus zvečer ob 9. uri se je tudi ponesrečil.

Kakor znano, prišel bo ruski carjevič v Cetinje, da zastopa svojega očeta-kuma pri krstu najmlajšega ***črnogorskega*** princa. Prestolonaslednikov prihod ima pa menda tudi še kak drug namen. V Cetinjah in v Peterburgu se vsaj ravno zadnji čas mnogo govori o zaročitvi carjevičevi z najmlajšo hčerjo kneza Nikite.

Princ Karagjorgjević (zet Nikitov) je ***srbski*** skupščini izročil prošnjo, naj se dovoli družini njegovi povratek v Srbijo. Ob enem je naznanil, da hoče za belgrajsko medicinsko stolico darovati pol milijona, za invalidni zaklad pa 150.000 frankov. Ako se ta vest „Corr. de l' Est“ uresniči, potem imamo tukaj opraviti s pomenljivo politično okoliščino, ki bo morebiti slučajno imela resne posledice.

Bolgarsko sobranje je adreso na prestolni govor sprejelo. Adresa sama ob sebi je opis prestolnega govora z izjemo onega odstavka, ki izraža nado, da bo sucerenna vlada storila prvi korak k priznanju princa Ferdinanda in tako še bolj utrdila mej knezom in narodom. Tekom obravnave je opozicijonalec zagovarjal spravo mej Rusijo in Bolgarijo, pač pa pod tem pogojem, da ostane princ Ferdinand. Stambulov mu je odgovoril, da je bolgarska vlada storila v tem oziru vse, kar jej je bilo mogoče. Če se ni doseglo sprijaznjenje, temu gotovo ni Bolgarija kriva. — Preiskava bolgarskih oblastnij v bolgarsko-srbski mejni zadevi je bajè pokazala, da je ustreljeni kmet prekoračil mejo ter hotel vtihotapiti prepovedano blago. Carinski stražnik ga je hotel ustaviti, tihotapec je zbežal in tù je stražnik storil svojo dolžnost — ustrelil za njim. Sofijski vladni krogi pripisujejo temu dogodku prav malo pomena.

Predvčeraj je ***nemški*** državni zbor rešil proračun državnega zbora. Po razpravi o proračunu državnega kanclerja se je oglasil poslanec Böckel ter izrazil željo, naj vlada ukrene potrebno zoper prodajanje blaga na obroke. Minister Bötticher je odgovoril, da se tukaj ne more korenito postopati, vendar bo pa vlada pazila na to, da bo zabranjevala vsaj večje sleparije. Potem je bil sprejet proračun pravosodnjega ministerstva. — Državni kancler je dobil od cesarja Viljema s Krfa zopet brzojavko, ki govori o lepem vremenu, krasnih morskih valovih in o tem, da so na ladiji vsi zdravi. Vsak človek se mora prašati, kaj je prav za prav namen objavljenju teh nedolžnih brzojavk. Če je hotel nemški cesar s tem zatrditi svetu, da je potoval edino le za razvedrilo in da pri tem ni hotel zasledovati političnih namenov, potem ravno njegove navidezno nepomenljive brzojavke dokazujejo nasprotno.

Bavarska zbornica je glasovala zoper vladni predlog gledé „placetum regium“ (kraljevo pravico, da se smejo le ž njegovim privoljenjem objavljati in izvajati papeževe naredbe). S tem je zbornica izrekla nezaupnico liberalnemu ministerstvu. „Neue F. Pr.“ pa ve povedati, da ne bo niti ministerstvo odstopilo, niti vlada razpustila zbornico ter razpisala nove volitve, da takó izroči razsodbo o tej zadevi narodu. Kako bi kričali židovski listi, ko bi konservativna vlada tako postopala nasproti liberalni večini.

Belgijski liberalni poslanci so imeli posvetovanje, kakó naj postopajo nasproti volilni preosnovi, katero namerava izvesti konserativna večina in ki bi vzela mnogim neopravičenim volilcem volilno pravico. Ko bi se izvedla ta postava, zgubili bi liberalci mnogo tal ravno v najtrdnejših liberalnih postojankah, Bruslji, Antverpi, Gentu in Lutihu. Liberalni poslanci so zaradi tega sklenili za slučaj potrjenja postave svoj izstop iz zbornice. — Novo zborično zasedanje je bilo predvčeraj brez posebne svečanosti otvorjeno.

Francoski ministerski sovet je sklenil, da bo tudi po overovanih volitvah ostal v službi. Odredil je za včerajšnji dan obširne priprave zoper nameravano izjavo boulangistov na „place de la Concorde“. Dvesto redarjev je bilo na trgu razpostavljenih, vojaki v bližnjih vojašnicah so bili pripravljeni. Proklamacija boulangistiškega odbora je svetovala Parižanom, da opusté vsako manifestacijo, dokler ne bo zbornica potrdila Joffrinovo izvolitev. V istem smislu so pisali tudi boulangistiški listi. Zbornico je otvoril starostni predsednik Blanc z nagovorom, v katerem je poudarjal zmago republike ter izrazil nado, da se bo zbornica ogibala vseh neplodovitih razprav. Sklicevaje se na pariško razstavo je naglašal, da je sedaj na zbornici ležeče, če hoče osrečiti Franciio s tem, da jej dá mir, delo in socijalno pravičnost. Floquet je bil za začasnega predsednika izvoljen, Perier in Develle pa podpredsednikoma. Prvi se je z odobravanim govorom zahvalil. Seja je trajala do 5. ure popoludne. Danes se je pričelo overovanje volitev. Ko so poslanci zapustili dvorano, pripetilo se je nekoliko neredov, pri katerih so redarji več osob odvedli v zapor, kakor nam je to povedala že včerajšnja brzojavka. Mej sejo je prišlo pet montmartreskih odposlancev v bourbonsko palačo zaradi Joffrinovega mandata. Redarstvo je odposlance pustilo na trg in v palačo, ostale osobe, ki so se hotele za njimi vriniti, pa je razkropilo. Predsednik Sadi-Carnot je poslal dva tajnika, da sta sprejela odposlance in si dala vročiti protest zoper Joffrinovo izvolitev. S tem je bil tudi ta dogodek končan.

Dnevne novice.

(**Presvetli cesar**) je včeraj dopoludne vsprejel vse na Dunaji zbrane škofe v skupni avdijenci, na čelu njim kardinala Fürstenberga in Schönborna. Avdijenca je trajala dobre pol ure.

(**Kranjski deželni zbor**) ima jutri XII. sejo. Med važnejšimi točkami dnevnega reda so: Poročilo finančnega odseka o vravnavi učiteljskih plač na ljudskih šolah; poročilo o prošnji kongregacije Lazaristov gledé doneska za opravljanje duhovnega pastirstva v deželni bolnišnici; poročilo odseka za letno poročilo o šolah, obrtnem pouku in osebnih stvareh; poročilo o vravnavi zdravstvene službe v občinah itd.

(**„Slovenski Narod“**) je včeraj z veliko radostjo skušal izrabiti priliko, da bi nas kot nekake učence poučil o časnikarski dolžnosti, pišoč o sobotnem

podlistku v tukajšnjem uradnem listu nastopno: „Dasi nam ni mnogo do tega, kako „Slovenčevi“ gospodje o tem in onem sodijo (Lev in muha! Op. vred.), smo vendar trdno prepričani, da bi bili vse drugače hruli in ognja in žvepla z nebes klicali, da je kaj jednacega v našem listu stalo. Zategadel smo ta časnikarski dogodek zabeležili, ker je dober donesek za klerikalno taktiko nam nasproti.“ — Gospodje v Gosposkih ulicah, to pa je vendar preognjevito, da rabimo najmilejši izraz! Takoj v ponedeljek smo obsodili dotični podlistek, rekoč, „da so v listku popisani dogodki, s katoliškega stališča nemogoči, torej povsem tudi neverojetni“, in da take stvari spadajo v kak židovski list. Naša sodba je bila, da se to ni zgodilo z namenom v listu pod cesarskim orlom, ampak se je listek v hitrici „spregledal“. In danes smo dobili od vredništva „Laib. Ztg.“ zagotovilo, da se je v resnici dotični listek spregledal. Da ima vsak vrednik dolžnost gradivo pregledati in ne spregledati, to bi moral v prvi vrsti ravno „Narodov“ gospod vrednik vedeti, ki se je proti temu načelu že večkrat pregrešil. Kako more torej ravno „Sl. Narod“ nergati radi tega? Velik razloček je med zlobnim namenom in strategiškim načrtom na eni, in med človeško slučajno zmoto na drugi strani. Ni naša krivda, ako niso vsi jednako rahločutni in da je „Slov. Narod“ do skrajnosti drzen.

(**Iz deželnih zborov.**) Pred sejo isterskega deželnega zbora dne 13. t. m. je slovanska manjšina pismeno naznanila predsedniku in vladnemu zastopniku, da se ne bode udeleževala sej vsled brezozirnega postopanja večine. — V goriškem deželnem zboru je bil včeraj kot namestnik deželnega odbornika dr. Abrama izvoljen Kocijančič.

(**Štajerski deželni zbor**) je imel včeraj 19. sejo. Poročilo deželnega odbora, da bi se ustanovila trška občina Konjice, izroči se kot nujno občinskemu odseku. Nadaljevala se je debata o predlogi dež. odbora gledé zdravstvene službe. Poslanec Posch pobija vladni načrt in zagovarja načrt občinskega odseka, da se zlajšajo občinam bremena; zato nasvetuje, naj se predloga vrne občinskemu odseku, da o njej poroča v prihodnjem zasedanji. Poslanec Bärnfeind navaja velikanska bremena in žalostne razmere kmetskih občin ter izjavi, da bode glasoval za nasvet občinskega odseka. Poslanec Jerman zopet naglaša potrebo kirurgiških šol. Poslanec Vošnjak izjavi, naj se predlog odloži. Konečno je bil sprejet nasvet, naj se načrt vrne deželnemu odbora, da ga predela. O predlogu poslanca Jermana, da se vpeljejo kirurgiške šole, so glasovali po imenih, in sicer je glasovalo 26 poslancev za, 25 proti predlogu. Predsednik pa je navzlic temu konstatoval, da je predlog odklonjen (!). Dalje je bil sprejet predlog, da se pri Mariboru ustanovi ameriška trsnica. — Finančni odsek je sklenil, da dežela posodi 800.000 gld. za popolno zgradbo vseučilišča.

(**Čast. g. dr. Franc Sedej**), novoimenovani c. kr. pridvorni kapelan in vodja „Avgustineja“ na Dunaji, odpeljal se je včeraj v cesarsko prestolnico. V Ljubljani je obiskal nekdanjega svojega vodjo, prečast. g. prelata dr. Kulavica, in par bivših tovarišev v dunajskem zavodu, sedanjih semeniških profesorjev. V Mariboru je imel včeraj popoludne sestanek s svojim prednikom, premil. lavantinskim knezoškofom dr. Mihaelom Napotnikom. Bodi, dragi rojak, blizu cesarskega prestola poklican, Slovencem v ponos in korist!

(**Nemška prenapetost.**) Često je čitati v štirskih in koroških nemških listih natečaje za to ali ono javno službo, n. pr. občinskega tajnika, hranilničnega uradnika ali učitelja, toda s tem izrečnim pogojem: da mora prošnjik biti nemške narodnosti. Da je ta nemška nadutost neumestna in protipostavna, navajamo nastopni dogodjaj: Nečuvena je svojevolja opavske občine v Sileziji, koja je razpisala dve službi občinskih uradnikov, toda s tem pogojem: da prosilci morajo biti nemške narodnosti. Zoper ta nepostavni natečaj uradniških služeb opavske občine vložil je slovanski poslanec g. dr. Stratil pritožbo pri deželni vladi za Slezijo. Deželna vlada sileška vrnila mu je vposlano pritožbo, izjavljajoč, da ni kompetentna, da bi imela radi tega opavski magistratni urad pokarati, ker vsled § 61. občinskega reda ta odločba pristoji opavskemu občinskemu svêtu. Vsled tega odloka pošlje g. dr. Stratil priziv ministerstvu za notranje zadeve, in 25. oktobra vročil se je dr. Stratil-u v županskem uradu mesta Opave ministerski odlok z dné 8. septembra, v kojem se rekurz g. dr. Stratila, odvetnika v Opavi, gledé pritožbe v zadevi razpisane službe drugega tajnika in pravnega praktikanta odobrava in zajedno naroča c. kr. deželni vladi, naj to pritožbo preiskuje. Deželna vlada bila je torej prisiljena v tej zadevi učiniti novo ukrenitev, ter je priznala, da je dotični razpis konkurza, v kolikor se to tiče dokaza narodnosti prosilčeve, nepostaven in nedovoljen, ker se v dosego službe v tem slučaji dostavlja zahtevanje pristojnosti k določeni narodnosti, in so vsled tega vsi ostali, drugim narodnostim pripadajoči državni občani iz kompetence za te javne službe izključeni, vsled česar bi bila v ustavi zagotovljena jednaka pristopnost do javnih uradov za vse državne občane brez razločka prelomljena. — Toda jednako je naletel opavski magistrat pri nadškofijskem konzistoriji v Olomucu. Napominana občina razpisala je službo kateheta na mestni deški šoli z navedenim pogojem. Konzistorij vsled tega ni vsprejel konkurza. Morali so se torej podati. Vendar so sklenili mestni očetje, da bodo temeljito ogledali dotičnega prosilca. Ménili so nedvojbeno, da se jih bode oglasilo kar na kôpe. In kaj se zgodi? Na razpisani natečaj oglasil se je en sam duhovnik, in poleg tega — rodom Slovan, ki je nehoté dobil službo. Pretresanje narodnosti je kar odpalo. Tako se kaznuje prenapetost.

(„**Graška vzajemna zavarovalnica**“.) Iz Gradca se nam poroča, da je v dotičnem deželnozborskem odseku obveljal predlog, da se ima za Štirsko ustanoviti deželna samostalna zavarovalnica, sevéda postavodajnim potom. Ko bi se to uresničilo, bi deželni zavarovalnici ne pripadel ves dosedanji rezervni zaklad „Graške vzajemne zavarovalnice“, — kakor nekateri trdijo, — kajti ta rezervni zaklad, broječ zdaj lepo svoto 1.600.000 gld., je lastnina vseh zavarovancev po Štirskem, Koroškem in Kranjskem, in bi se v slučaji razdružitve razdelil med vse v isti dôbi pri zavodu zavarovane člane.

Telegrami.

Inomost, 14. novembra. Nemški cesar in cesarica sta došla. Avstrijski cesar je v polkovniški opravi tirolskega lovskega polka „cesar Franc Jožef I.“ na peronu vlak pričakoval. Cesar Viljem v husarski uniformi je stal pri oknu voza, v kateri je avstrijski cesar stopil. Vladarja sta se prisrčno pozdravila, poljubila in objela. Avstrijski cesar je nemški cesarici roko poljubil, potem pa so Veličanstva odšla v notranje voza. Cesarica se je umaknila, oba cesarja sta sama ostala v živahnem razgovoru. Dvorni vlak je pričakovala velika množica ter ga sprejela s „hoch“-klici.

Zagreb, 13. novembra. „Agramer Tagblatt“ bo od danes naprej zopet pod vredništvom deželnega poslanca Franka izhajal ter skušal z zmernostjo utrditi hrvatsko-ogersko razmerje, ob enem pa braniti pravice Hrvatske.

Umrli so:

12. novembra. Marija Cerv, delavka, 16 let, Opekarska cesta 22, jetika. — Jožefa Serbak, kandidatinja, 21 let, Kravja dolina 11, jetika. — Leopold Roth, c. kr. uradnika sin, 3 mes., Poljanska cesta 35, slabost.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
13	7. u. zjut.	748·8	—4·4	sl. svzh.	megla	0·00
	2. u. pop.	748·2	0·6	„	jasno	
	9. u. zveč.	748.1	—1·6	„	„	

Srednja temperatura —1·8° za 5·0° pod normalom.

Popravek: V včerajšnjem sporočilu morala bi se srednja temperatura pravilno glasiti 2·0° za 2·4° pod normalom, mesto 6·0° za 1·6° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

14. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gld.	35	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16 % „	85 „	65	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	108 „	70	„
Papirna renta, davka prosta	100 „	45	„
Akcije avstr.-ogerske banke	924 „	—	„
Kreditne akcije	309 „	25	„
London	119 „	10	„
Srebro	— „	—	„
Francoski napoleond.	9 „	48½	„
Cesarski cekini	5 „	67	„
Nemške marke	58 „	45	„

Zahvala.

Najsrčnejšo in najiskrenejšo zahvalo izrekam vsem visokocenjenim prijateljem, ki so ob smrti moje drage soproge

Frančiške Jugovic

skazali na prisrčni način sočutje svoje, posebno pa rodoljubnim pevcem za tužnomilo doneče nagrobno petje, velespoštovanim c. kr. uradnikom, meščanom in číslanim darovalcem vencev.

Bog naj Vam povrne stoterokrat ob tako tužni priliki.

KRŠKO, dné 13. novembra 1889.

Hvaležni

(1) **Anton Jugovic.**

Službo cerkvenikovo,

katere je že več let navajen, želi nastopiti

Franoe Škofic,

(3—1) stanujoč D. M. Polje pri Ljubljani.

Hiša št. 242 v Cirknici

in nekoliko zraven pripadajočega

zemljišča

je iz proste roke na prodaj.

Hiša stoji blizu cerkve sv. Roka. — Kupci naj se blagovolijo obrniti osebno ali pismeno do lastnika **Antona Brezica** v Hrenovice št. 13, pošta Postojna. (3—3)

IVAN JAX v Ljubljani.

Cenike pošiljam zastonj in franko.

Velika zaloga šivalnih strojev.

(20—2)

Marijaceljske želodčne kapljice

posebno zdravilne pri želodčnih boleznih.

Izkušene pri pomanjkanji teka, slabosti želodca, napenjanji, kislem riganji, koliki, prehlajenju želodca, gorečici, zlatenici, gnjusu in bruhanju, glavobolu (co izvira iz želodca), krču v želodcu, zaprtju, prenapolnjenju želodca z jedili in pijačami. Cena ene steklenice z navodilom rabe 40 kr., dvojne steklenice 70 kr.

Osrednji razpošiljatelj: Lekarner KAROL BRADY, Kromeriž (Moravija).

Schutzmarke. Varstvena znamka.

Svarilo! Pristne marijaceljske želodčne kapljice se mnogo ponarejajo. — V znak pristnosti mora biti vsaka steklenica v rudečem zavitku, na katerem je odtisnjena zgorajšnja varstvena znamka, poleg tega mora biti pa na vsakem navodilu rabe zaznamovano, da je bilo tiskano v tiskarni G. Guseka v Kromeriži.

(7)

Marijaceljske čistilne krogljice. Že več let z najboljšim vspehom pri zaprtju in zapekanju rabljene krogljice se sedaj mnogo ponarejajo. Paziti je tedaj treba na zgorajšnjo varstveno znamko in podpis lekarnarja C. Bradyja, Kromeriž. — Cena škatljici 20 kr., 6 škatljicam 1 gld. — Ce se denar naprej pošlje, stane 6 škatljic s prosto dopošiljatvijo 1 gld. 20 kr., 12 škatljic 2 gld. 20 kr.

Marijaceljske želodčne kapljice in čistilne krogljice niso tajno sredstvo. Predpis je pri vsaki steklenici in škatljici naveden v navodilu rabe.

Marijaceljske želodčne kapljice in čistilne krogljice se pristno dobivajo v Ljubljani: pri lekarnarju Piccoliju; — lekarnarju Svobodi; — v Postojini: pri lekarnarju F. Baccarcichu; — v Škofji Loki: pri lekarnarju Karolu Fabianiju; — v Radovljici: pri lekarnarju Aleks. Robleku; — v Novem Mestu: pri lekarnarju Dominiku Rizzoliju; — lekarnarju Bergmannu; — v Kamniku: pri lekarnarju J. Močniku; — v Črnomlji: pri lekarnarju Iv. Blažku.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupce so **oljnate barve v pločevinastih pušicah** (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in bolše nego vse te vrste v prodajalnah. (16)

Cenike na zahtevanje.

Izdajatelj: Matija Kolar. Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.